

Konst

”Det verk som jag anser sammanfattar tidens anda mer än något annat är Sandra Mujingas videoinstallation 'Catching up'” skriver GP:s Sara Arvidsson.

Bild: Sandra Mujinga

Fotokonst med något att säga om obalansen i vår tid

Sammandrabbningar. Kring det kretsar "Encounters: Nordic photography beyond borders" på Hasselblad center. Sara Arvidsson har besökt fotoutställningen.

Fotoutställning

New nordic photography
Hasselblad center

I fem år har det varit tyst om utställningsserien "New nordic photography". Nu återupplivas dock arrangemanget på Hasselblad center. Fem fotokonstnärer har handplockats av en grupp curatorer från fem nordiska institutioner. Upplägget ser ambitiösare ut än någonsin. Inför mitt besök föreställer jag mig att de utvalda konstnärerna har något relevant att säga om vår samtid; något som aldrig hade luftats för femton år sedan, när projektet såg dagens ljus.

Årets utställning har fått titeln "Encounters". Curatorerna menar att de framförallt har velat koncentrera sig på ordets våldsamma betydelse. De utvalda verken ska alltså beskriva sammandrabbningar av olika slag. Konsten är dock lågmäld och den som traktar efter aktionfyllda strider lär bli besviken. Här genomsyras fotografierna snarare av tryckt tystnad. Människor förekommer visserligen i en del av verken, men större vikt läggs vid spåren som de har lämnat efter sig. Något hårt har snuddat vid motiven; det vi bevittnar tycks bara vara en bråkdel av allt som har inträffat. Konflikterna verkar ha blivit så djupgående att de nästan inte märks eller ifrågasätts längre. Det vilar något olycksbådan-

de över flera av de utställda arbetena och jag blir ibland upprörd över den samhälleliga obalansen som de synliggör.

I den Umeåbaserade fotografen Johannes Samuelssons svit "Bärtider" (2018) uppmärksammas de thailändska arbetare som vistas i Norrland under bärsäsongen. De syns sällan i städerna, utan övernattar i ruckliga ödehus på glesbygden. När vi diskuterar arbetarklass, glömmar vi ofta att prata om dessa personer som är en del av den nya globala ordningen. De förblir i hög grad hemliga. Bilderna fångar deras utanförskap genom att gestalta deras frånvaro. I de fall människor förekommer, är ansikten bortvända eller skylda. Serien är en sorglig påminnelse om hur utbytbara dessa människor är på arbetsmarknaden, något som illustreras genom deras anonymitet. I Samuelssons verk finns det ingen fast mark att stå på, ändå är hans blick saklig.

Liksom Samuelsson uppvisar Bára Kristindóttirs arbeten ett socialt engagemang och hon har likaså valt att följa personer som har påverkats av globaliseringen. I detta fall är det frågan om arbetskraft som har kommit att bli överflödiga, då den inte har mött utvecklingens krav. Mellan 2013 och 2017 besökte hon en liten nedläggningshotad fabrik utanför Reykjavik. Ett par porträtt av två gamla män – de sista

som fanns kvar – är representativa men överlag är det finstämda stillebenstudier som Kristindóttir har ägnat sig åt. Den kyliga nerven som gör Samuelssons produktion så stark, saknas i dessa stämmningsfulla fotografier.

Två parallella riktningar kännetecknar denna utställning: den ena är dokumentär, den andra är experimentell. Miia Autios montage på transparent glas hör hemma någonstans i skärningslinjen mellan dessa tendenser. I flera porträtt ser vi såväl ryggar som ansikten av rwandiska flyktingar. Nu bor de i Europa, men

för att förstärka deras dubbla tillhörigheter har Autio lagt in landskap från deras hemland i bakgrunden. Gränserna skittas och den unisona identiteten ifrågasätts.

Jag blir begeistrad över de alster som inte är så traditionella i utförandet. Nanna Debois Buhls cyanotypier på textil och hennes poetiska film, i vilken hon har följt herrelösa hundar i Bukarest, tillhör dem. I dessa verk agerar hon likt en sentida Walter Benjamin och låter flanerandets slumpmässiga rörelser teckna ett socioekonomiskt

mönster. Filmen fokuserar på dessa övergivna hundar, som under Ceausescuregimen började spridas efter att deras mattars och hussars bostäder hade utplånats. De guidar oss genom politiska skiften.

Det verk som jag anser sammanfattar tidens anda mer än något annat är Sandra Mujingas videoinstallation "Catching up" (2017). Tre kvinnor sitter och utbyter komplimanger, de håller i varandras armar och ser nästan ut att vara en kropp. Den meditativa rösten som läser upp deras repliker har lagt sig som en slöja över filmen. Komplimangerna är universella och utslätade. Samtidigt kramar kvinnorna varandra och de ser ut att vilja komma varandra närmare. Videon projiceras på tre MDF-paneler som har staplats i ett hörn. Konstruktionen ser inte bärande ut och kan närsomhelst falla samman likt ett korthus. Dess bristfälliga utseende kontrasteras mot den polerade rösten, som inte avslöjar någonting. Det är ett ganska obehagligt verk som på pricken lyckas gestalta ett globalt tillstånd. Utåt sett verkar allt perfekt men innandömet håller på att brista.

Den nordiska fotografien kan, utifrån denna sammanställning, inte beskrivas som annat än lovande.

Sara Arvidsson
kultur@gp.se

Plocka bär. Den Umeåbaserade fotografen Johannes Samuelssons bildsvit "Bärtider" kretsar kring thailändska arbetare som vistas i Norrland under bärsäsongen.

Bild: Johannes Samuelsson